

Krachtlijnen van het internationaal onderwijs- en vormingsbeleid. Draft eindrapport 2019-2020

Dit rapport biedt een overzicht van beleidslijnen, regelgeving en rapporten die werden gepubliceerd tussen 1 september 2019 – met af en toe een terugblik – en 31 augustus 2020.

EUROPESE UNIE

1 ONDERWIJS EN VORMING IN DE ALGEMENE BELEIDSCONTEXT VAN DE EUROPESE UNIE	4
1.1 HET NIEUWE EUROPEES PARLEMENT EN DE NIEUWE EUROPESE COMMISSIE	4
1.2 DE NIEUWE STRATEGISCHE AGENDA 2019-2024	5
1.3 VOORZITTERSCHAPPEN VAN DE EU	6
1.3.1 De Trojka Roemenië-Finland-Kroatië	6
1.3.2 Het Fins Voorzitterschap	6
1.3.3 Het Kroatisch Voorzitterschap	7
1.3.4 De Trojka Duitsland-Portugal-Slovenië	8
1.3.5 Het Duits Voorzitterschap	9
1.4 HERSTELPLAN EN MEERJARIG FINANCIËEL KADER 2021-2027	10
1.4.1 Wat is het MFK?	10
1.4.2 De voorbereidingen van het MFK tot 2027	10
1.4.3 Het MFK en de COVID-19-crisis	10
1.4.4 Het goedgekeurde MFK en het Europees Herstelfonds	11
1.5 HET AANGEPASTE WERKPROGRAMMA VAN DE EUROPESE COMMISSIE	11
1.5.1 Het initiële werkprogramma	11
1.5.2 Het aangepaste werkprogramma	12
1.6 ONDERWIJS EN VORMING IN DE JAARLIJKS WEERKERENDE CYCLUS VAN HET EUROPEES SEMESTER	13
1.6.1 Wat is het Europees Semester?	13
1.6.2 Het Europees Semester 2020	13
2 ONDERWIJS EN VORMING	16

2.1	RESULTATEN VAN DE RADEN ONDERWIJS, JEUGDZAKEN, CULTUUR EN SPORT	16
2.1.1	Raad 8 november 2019	16
2.1.2	Vanaf februari 2020	17
2.1.3	Raadsconclusies over Europese leraren en opleiders voor de toekomst	18
2.1.4	Raadsconclusies over de bestrijding van de COVID-19-crisis in onderwijs en opleiding	18
2.2	DE NIEUWE VAARDIGHEDENAGENDA	19
2.3	PILOT VOOR VLOTTERE FINANCIERING VOOR INVESTEREN IN VAARDIGHEDEN	20
2.4	OPENBARE RAADPLEGINGEN	21
2.4.1	Openbare raadpleging door de Europese Commissie over renovatie van gebouwenbestand	21
2.4.2	Openbare raadpleging door de Europese Commissie over nieuw actieplan voor digitaal onderwijs	22
2.4.3	Openbare raadpleging bij de routekaart voor het initiatief 'Europese Onderwijsruimte'	23
2.5	STUDIES – PUBLICATIES – CONFERENTIES	23
2.5.1	De Onderwijs- en Opleidingsmonitor 2019 (ET Monitor)	23
2.5.2	De veranderende aard van werk en vaardigheden in het digitale tijdperk	24
2.5.3	Eurydice publicaties	25
2.5.4	Conferentie van het Kroatisch Voorzitterschap: Teachers and trainers for the future. Towards the 'new normal'	25

OESO

1	EDUCATION AT A GLANCE 2019	26
2	HOE INTERNATIONALE SAMENWERKING KAN HELPEN OM DE TOEKOMST VAN ONDERWIJS TE BOUWEN	26
3	EDUCATING 21ST CENTURY CHILDREN	27
4	MEER KANSEN VOOR KANSARME KINDEREN	27
5	PISA	27

6 TACKLING CORONAVIRUS (COVID-19). CONTRIBUTING TO A GLOBAL EFFORT	28
7 A FRAMEWORK TO GUIDE AN EDUCATION RESPONSE TO THE COVID-19 PANDEMIC OF 2020	28
8 SUPPORTING THE CONTINUATION OF TEACHING AND LEARNING DURING THE COVID-19 PANDEMIC	29
9 TRENDS SHAPING EDUCATION. CORONA SPECIAL EDITION. BACK TO SCHOOL (CERI)	29
10 THE IMPACT OF COVID-19 ON EDUCATION. INSIGHTS FROM EDUCATION AT A GLANCE	29
11 SCHOOLING DISRUPTED, SCHOOLING RETHOUGHT	30

VERENIGDE NATIES

1 GLOBAL EDUCATION MONITORING REPORT 2020 'INCLUSION AND EDUCATION: ALL MEANS ALL'	30
2 EEN ANTWOORD OP DE CORONACRISIS	30

RAAD VAN EUROPA

31

EUROPESE UNIE

De opstart van dit werkjaar was sowieso al vrij luw, gezien de nieuwe samenstelling van de Commissie en de Raad. Belangrijke dossiers die zich aftekenden op vlak van onderwijs en vorming waren

- de ontwikkelingen richting Europese Onderwijsruimte;
- een nieuw strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding - ET 2030;¹
- de voorbereidingen van de opvolger van het Erasmus+-programma, afhankelijk van de onderhandelingen rond het Meerjarig Financieel Kader.

Door de COVID19-crisis zijn de prioriteiten verschoven. Dit wordt duidelijk in onderstaande documenten. Waar in de tweede helft van 2019 de geplande agenda werd uitgerold, stonden de initiatieven vanaf februari 2020 helemaal in het teken van de crisis, met een grote impact op de uitrol van de planning op vlak van onderwijs en vorming.

1 Onderwijs en vorming in de algemene beleidscontext van de Europese Unie

1.1 Het nieuwe Europees Parlement en de nieuwe Europese Commissie

Na de bekendmaking van de resultaten van de Europese verkiezingen (mei 2019) sloten de nieuw gekozen parlementsleden zich aan bij politieke fracties. De fracties brengen vertegenwoordigers van verschillende EU-landen samen op basis van hun politieke affiniteiten.

De leden van het nieuwe Europees Parlement kwamen op 2 juli voor het eerst bijeen. In totaal zijn er zeven fracties gevormd. De nieuwe Voorzitter van het Europees Parlement is David Sassoli (Italiaanse Partito Democratico). Hij is verkozen voor twee en een half jaar.

[Meer informatie over het nieuwe Europese Parlement](#)

[Belgische parlementsleden](#)

Het Europees Parlement besliste op 27 november 2019 om de nieuwe Europese Commissie te aanvaarden, onder leiding van Ursula von der Leyen. Deze goedkeuring verleent de Commissie de legitimiteit die ze nodig heeft. De goedkeuring is gebaseerd op het oordeel van de leden van het Europees Parlement, na een reeks hoorzittingen waarin de kandidaat-commissarissen hun geschiktheid voor de functie demonstreerden.

Mariya Gabriel (Bulgarije) is verantwoordelijk voor onderwijs, binnen een ruimere portefeuille (Innovatie, Onderzoek, Cultuur, Onderwijs en Jeugd).

¹ De commissie Internationaal Onderwijs- en Vormingsbeleid bereidde hierover [een advies](#) voor dat werd goedgekeurd op de Algemene Raad van 26 september 2019.

[Opdrachtbrief van Ursula von der Leyen aan Mariya Gabriel](#)

[Samenstelling van de Europese Commissie](#)

De nieuwe Commissie wil vooral inzetten op de volgende hoofdlijnen:

- Een Europese Green Deal;
- Een economie die 'werkt' voor de mensen;
- Een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk;
- Beschermen van onze Europese 'way of life';
- Een sterker Europa in de wereld;
- Een nieuwe push voor de Europese democratie.

[Political guidelines European Commission 2020-2024](#)

1.2 De nieuwe strategische agenda 2019-2024

Tijdens zijn bijeenkomst in Brussel op 20 juni 2019 heeft de Europese Raad een agenda voor de EU voor de komende vijf jaar afgesproken. De agenda beschrijft de prioritaire gebieden die de werkzaamheden van de Europese Raad zullen sturen en richtsnoeren zullen bieden voor de werkprogramma's van andere EU-instellingen.

De strategische agenda is gericht op vier hoofdprioriteiten. Elke prioriteit wordt op één pagina beschreven. Onderwijs wordt genoemd met betrekking tot twee van de vier prioriteiten:

- **bescherming van burgers en vrijheden;**
- **het ontwikkelen van een sterke en levendige economische basis** (in dit hoofdstuk wordt de nadruk gelegd op 'meer investeren in de vaardigheden en opleiding van mensen, meer doen om ondernemerschap te bevorderen en innovatie en verhoging van de onderzoeksinspanningen, met name door de fragmentatie van Europees onderzoek, ontwikkeling en innovatie aan te pakken');
- **bouwen aan een klimaatneutraal, groen, rechtvaardig en sociaal Europa** (in dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan ongelijkheden op onderwijsgebied: 'Ongelijkheden, die met name jongeren treffen, vormen een groot politiek, sociaal en economisch risico; generationeel, territoriaal en educatief ontstaan er kloven en nieuwe vormen van uitsluiting. Het is onze plicht iedereen kansen te bieden. We moeten meer doen om de gelijkheid tussen vrouwen en mannen te waarborgen, evenals rechten en gelijke kansen voor iedereen. Dit is zowel een maatschappelijke noodzaak als een economische troef');
- **bevordering van Europese belangen en waarden op het wereldtoneel.**

Een laatste hoofdstuk beschrijft op welke manier de EU deze prioriteiten wil realiseren: 'Onze instellingen moeten zich concentreren op wat er echt toe doet. Overeenkomstig de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid 'the EU must be big on big and small on small'. Het moet economische en sociale actoren de ruimte laten om te ademen, te creëren en te innoveren. Het zal belangrijk zijn om samen te werken met burgers, het maatschappelijk middenveld en sociale partners, evenals met regionale en lokale actoren.'

1.3 Voorzitterschappen van de EU

1.3.1 De Trojka Roemenië-Finland-Kroatië

Roemenië vormt samen met Finland en Kroatië een zogenaamde 'trojka' (sinds 2009 ingevoerd, om continuïteit in beleid te verhogen). De prioriteiten van elk Voorzitterschap sluiten aan bij de gemeenschappelijke doelen van deze trojka. Die doelen zijn onder meer gericht op het versterken van het vertrouwen van burgers in de EU, een toekomstgericht klimaatbeleid en het versterken van de rol van de EU op het wereldtoneel.

Uit de tekst van het programma blijkt dat onderwijs een belangrijke rol wordt toegekend, niet enkel vanuit economisch oogpunt, maar ook vanuit een streven naar inclusie en cohesie. We lezen onder de doelstelling 'A Union that empowers and protects all its citizens':

'European citizens expect more from the European Union than economic benefits. Education, including lifelong learning, culture, sport, and policies geared towards the youth are important not only from a competitiveness point of view but also for the inclusiveness and cohesion of our societies. The three Presidencies will take forward the implementation of policies aimed at strengthening social dimension, tackling skills mismatch, and promoting the level of social protection of citizens.'

[Het trio programma](#)

1.3.2 Het Fins Voorzitterschap

Juli – december 2019

1.3.2.1 Algemene prioriteiten

De prioriteiten van het Fins Voorzitterschap stonden in het teken van 'Een duurzaam Europa - een duurzame toekomst'. Het programma van het voorzitterschap benoemt 4 hoofdprioriteiten:

- Versterking van gemeenschappelijke waarden en de rechtsstaat;
- Vergroting van competitiviteit en sociale inclusie;
- Versterking van de positie van de EU als wereldleider op het gebied van klimaatactie;
- Volledige bescherming van de burgers.

1.3.2.2 Prioriteiten op vlak van onderwijs en vorming

Het Voorzitterschap beklemtoont de rol van onderwijs en vorming bij het wegwerken van het tekort aan geschoolde werknemers. Dat tekort is een uitdaging, nu de Europese economie groeit en de werkgelegenheid toeneemt.

De klemtoon ligt ook op het bevorderen van het welzijn van de burgers. Het programma heeft het over een streven naar een 'economie van welzijn', een nieuwe holistische benadering die ons inzicht zal vergroten in hoe het welzijn van mensen de productiviteit verhoogt, economische groei genereert en de overheidsuitgaven op lange termijn verlaagt.

Het doel is om van Europees onderwijs, opleiding en onderzoek het beste ter wereld te maken. De EU heeft een toekomstgerichte, brede strategie nodig voor continu leren, waarbij rekening wordt gehouden met de transformatie van werk en digitalisering. Om onderwijs, vaardigheden en mobiliteit te bevorderen en de Europese universiteiten te versterken, hebben we ook een veel sterker Erasmus-programma nodig. We moeten ons een langetermijndoel stellen om een genetwerkt Europees 'superuniversitair' model te creëren.

www.eu2019.fi

1.3.3 Het Kroatisch Voorzitterschap

Januari – juni 2020

1.3.3.1 Algemene prioriteiten

De vier prioriteiten werden gepresenteerd door premier Andrej Plenković op een conferentie getiteld 'Een sterk Europa in een wereld van uitdagingen', gehouden op 30 oktober 2019 in de Nationale en Universitaire Bibliotheek, de centrale locatie van het Kroatische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie:

- Een Europa dat zich ontwikkelt;
- Een Europa dat verbonden is;
- Een Europa dat beschermt;
- Een invloedrijk Europa.

1.3.3.2 Prioriteiten op vlak van onderwijs en vorming

Prioriteiten op vlak van onderwijs werden voorgesteld op de Raad van ministers van Onderwijs van november 2019:

- Het aanleren van de nieuwe vaardigheden;
- Heroverweging van de plaats van onderwijs in het proces van het Europees semester;
- Nieuw strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding - ET 2030;
- De verdere ontwikkeling van de Europese onderwijsruimte;
- Erasmus+-programma;
- Europese universiteiten.

Uit het programma

'Door te investeren in menselijk kapitaal versterken we niet alleen de veerkracht en ontwikkelen we het potentieel van de economie, maar leggen we ook de basis voor sociale cohesie en actief burgerschap. Onderwijs neemt een steeds belangrijkere positie in bij de uitvoering van hervormingen binnen het Europees semester, daarom plant het voorzitterschap een ministerieel debat en neemt het een resolutie aan over **onderwijshervormingen in het Europees semester**. Het voorzitterschap zal zich ook concentreren op de bespreking van het voorstel voor een **nieuw strategisch kader voor samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding tegen 2030**.

Leraren op alle onderwijsniveaus worden geconfronteerd met de uitdagingen van de moderne samenleving, conceptuele veranderingen in de benadering van leren en onderwijzen, digitale transformatie van scholen, innovatieve en hedendaagse pedagogiek en analyse van leren en

onderwijzen, en een cultuur van schoolbestuur en -management. Het voorzitterschap zal conclusies van de Raad over Europese **'leraren en opleiders voor de toekomst'** voorstellen en een conferentie organiseren die gewijd is aan leraren als promotors van 'nieuwe vaardigheden' voor de banen van de toekomst.

Mobiliteit van wetenschappers is een strategisch doel, maar ook een gevolg van de ontwikkeling van internationaal relevante wetenschap en de internationalisering van het hoger onderwijs, waarbij sommige landen profiteren en sommige intellectuele rijkdom en menselijk kapitaal verliezen. Evenwichtige mobiliteit en 'hersencirculatie' zijn voorwaarden voor de samenhang en evenwichtige ontwikkeling van alle delen van de Europese Unie. Versterking van de mobiliteit en de positionering van de EU als aantrekkelijke plaats voor studie en wetenschappelijk onderzoek zal bijdragen tot de totstandbrenging van een **Europese onderwijsruimte tegen 2025**, met name de Europese universiteiten. Het voorzitterschap zal blijven werken aan de tijdige goedkeuring van het **nieuwe ERASMUS+-programma.**'

<https://eu2020.hr/>

1.3.4 De Trojka Duitsland-Portugal-Slovenië

Duitsland vormt samen met Portugal en Slovenië de nieuwe trojka, die aantreedt op 1 juli 2020.

In het programma staat dat de Europese onderwijsstelsels – net als de onderzoeks- en gezondheidsstelsels – moeten toegerust zijn om de uitdaging van de technologische en maatschappelijke veranderingen – ook die in verband met de digitalisering – ten volle aan te gaan.

De ervaring met de uitdagingen tijdens de COVID-19-uitbraak leert dat onderwijs, vaardigheden en onderzoek voldoende flexibel moeten zijn en bestand moeten zijn tegen onderbrekingen in hun regelmatige cycli. Om het potentieel van onderwijs, onderzoek en innovatie te kunnen benutten voor transformatieve oplossingen en de verwezenlijking van de SDG's, zal een aanpak op meerdere niveaus nodig zijn waarbij de inspanningen van deze beleidsgebieden op alle niveaus binnen elk sectoraal initiatief strategisch worden gebundeld en op EU-niveau worden geïntegreerd in een gemeenschappelijke aanpak op EU-niveau.

Inclusieve toegang tot onderwijs, ook met digitale middelen, moet worden gewaarborgd. Investeren in vaardigheden, evenals in kansen voor omscholing en bijscholing en in digitale vaardigheden, wordt cruciaal om een antwoord te bieden op de groeiende vaardigheidskloof en de veranderende werkpatronen.

Toegang tot beroepsopleiding en -onderwijs en tot mogelijkheden voor een leven lang leren is van essentieel belang om werknemers in staat te stellen de vaardigheden te verwerven die de arbeidsmarkt vraagt en die nodig zijn om zich aan te passen aan veranderingen, zelfs wanneer deze acuut en onverwacht zijn.

Het trio benadrukt dan ook het belang van

- de mededeling van de Commissie over de toekomst van onderzoek en innovatie en de Europese onderzoeksruimte;

- het bijgewerkte actieplan voor digitaal onderwijs;
- de verdere ontwikkeling van de Europese onderwijsruimte;
- het nieuwe strategische kader voor samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding;
- de bijgewerkte vaardighedenagenda.

[Het trio programma](#)

1.3.5 Het Duits Voorzitterschap

1 juli 2020 – 31 december 2020

1.3.5.1 Algemene prioriteiten

De prioriteiten van het Duitse voorzitterschap staan in het teken van het motto ‘Met elkaar aan het herstel van Europa werken’.

Het programma van het voorzitterschap heeft de volgende hoofdthema's:

- de gevolgen van de coronacrisis voor de lange termijn overwinnen, en economisch en sociaal herstel;
- een krachtiger en innovatiever Europa;
- een rechtvaardig Europa;
- een duurzaam Europa;
- een Europa van veiligheid en van gemeenschappelijke waarden;
- een krachtig Europa in de wereld.

Het Duitse voorzitterschap zal zich richten op het overwinnen van de COVID-19-pandemie. Om verspreiding van het virus tegen te gaan, het herstel van de Europese economie te bevorderen en de sociale cohesie in Europa te versterken, zet Duitsland in op gezamenlijk goedgekeurd optreden, Europese solidariteit en gemeenschappelijke waarden.

www.eu2020.de

[Programma Duits voorzitterschap](#)

1.3.5.2 Prioriteiten op vlak van onderwijs en vorming

Het voorzitterschap wil een focus leggen op versterking van de digitale inclusie van burgers, onder meer door vaardigheden voor het digitale tijdperk te bevorderen. Het actieplan voor digitaal onderwijs zal worden voorgelegd aan de Raad. Deze focus heeft uiteraard te maken met de impact van de coronacrisis op de onderwijssector.

Kennis, onderzoek en onderwijs spelen ook een belangrijke rol als driver van innovatie, en zijn cruciaal voor de implementatie van de Europese Green Deal.

Met de implementatie van de vaardighedenagenda van de Commissie wil het voorzitterschap de nadruk leggen op ‘continuing education and training’ om als arbeidsmarkt te kunnen reageren op digitale en ecologische structurele veranderingen. In tijden van digitale en ecologische

transformatie moet beroepsopleiding mensen voorbereiden op de werkplekken van de toekomst om jongeren en mensen die al langer werken vooruitzichten te bieden en het tekort aan geschoolde arbeidskrachten aan te pakken. Het voorzitterschap wil de grensoverschrijdende beroepssamenwerking in het kader van het proces van Kopenhagen verdiepen en excellente beroepsopleiding op universitair niveau ontwikkelen.

Binnen het kader van een Europese Onderwijsruimte moet de leermobiliteit verhogen en moet de erkenning van kwalificaties gefaciliteerd worden.

1.4 Herstelplan en Meerjarig Financieel Kader 2021-2027

1.4.1 Wat is het MFK?

Het MFK heeft ten doel:

- de EU-uitgaven te doen aansluiten bij de politieke prioriteiten van de EU;
- de begrotingsdiscipline van de EU te waarborgen;
- de goedkeuring van de jaarlijkse EU-begroting te vergemakkelijken;
- de EU-financiën beter voorspelbaar te maken.

Het MFK biedt een langetermijnbenadering voor financiering, en dat helpt om de beleidslijnen en programma's van de EU doeltreffender te maken. De voorspelbaarheid van het MFK is ook een voordeel voor potentiële mede-investeerders en begunstigden. De onderhandelingen over de volgende Europese meerjarenbegroting verliepen moeizaam. In het kader worden de grootte van het budget bepaald, de verdeling en financiering ervan en de voorwaarden om er aanspraak op te maken.

1.4.2 De voorbereidingen van het MFK tot 2027

De besprekingen stonden hoog op de agenda van het Finse Voorzitterschap. Lidstaten konden via een vragenlijst hun prioriteiten aangeven, samen met een voorstel voor eigen middelen. Vervolgens waren er bilaterale gesprekken met elke lidstaat. Dit had voornamelijk niet geleid tot een akkoord. De Finse deadline voor het MFK werd niet gehaald. De Finnen wilden de Europese meerjarenbegroting nog onder hun voorzitterschap afkloppen, maar de bilaterale gesprekken met de lidstaten gingen te moeizaam.

1.4.3 Het MFK en de COVID-19-crisis

Intussen, met het Kroatisch Voorzitterschap, is er de COVID-19-crisis. Burgers, bedrijven, maatschappijen zijn zwaar getroffen door de pandemie en hebben dringend (nood)hulp nodig. Dit had uiteraard grote impact op de besprekingen.

Op 27 mei 2020 diende de Europese Commissie een voorstel in voor een herstelfonds en voor het meerjarig financieel kader voor 2021-2027. Dit herstelplan is erop gericht om de economische en sociale schade veroorzaakt door de coronaviruspandemie te helpen herstellen, het Europese herstel op gang te brengen en banen te beschermen en te creëren.

1.4.4 Het goedgekeurde MFK en het Europees Herstelfonds

Op 21 juli 2020 bereikten de EU-regeringsleiders tijdens een vierdaagse top een akkoord over de volgende meerjarenbegroting tot 2027. Dit pakket, waarin het **meerjarig financieel kader (€ 1074,3 miljard)** wordt gecombineerd met een buitengewone herstelinspanning die de naam **Next Generation EU (€ 750 miljard)** draagt, moet de EU helpen bij de wederopbouw na de COVID-19-pandemie en zal investeringen in de groene en de digitale transitie ondersteunen.

[De conclusies van de Europese Raad van 17-21 juli 2020](#)

Vooraf de uitgaven op nieuw beleid zoals innovatie en klimaat zijn lager uitgevallen dan in eerdere voorstellen van de Europese Commissie. Zo daalt het Just Transition Fund, dat bedoeld is om vervuulende sectoren te ondersteunen in hun overgang naar een duurzamere economie, van 30 naar 10 miljard euro. Ook is er flink bezuinigd op het Horizon Europe programma, dat onderzoek en ontwikkeling ondersteunt.

Het nieuw, tijdelijk financieringsinstrument, Next Generation EU, steunt op drie pijlers:

- de lidstaten hulp geven om de crisis te overwinnen en er sterker uit te komen;
- particuliere investeringen stimuleren en noodlijdende ondernemingen steunen;
- EU-programma's versterken om lessen te trekken uit de crisis, de interne markt sterker en veerkrachtiger te maken, en de groene en de digitale transitie te versnellen.

Next Generation EU zal bestaan uit subsidies (390 miljard), met inbegrip van voorzieningen voor garanties, en leningen (360 miljard). Om dat geld op te halen, gaat de Commissie zelf lenen op de financiële markten, met goedkeuring van de lidstaten.

De verdeling werd per land bepaald, rekening houdend met het bbp per hoofd van de bevolking en de mate waarin de lidstaat door de coronacrisis werd getroffen.

[Tabellen per land](#)

1.5 Het aangepaste werkprogramma van de Europese Commissie

1.5.1 Het initiële werkprogramma

In januari 2020 publiceerde de Europese Commissie haar werkprogramma, met als titel 'Een Unie die de lat hoger legt'. De bedoeling van de Europese Commissie was om te streven naar een eerlijke, klimaatneutrale en digitale Europese Unie die de gigantische uitdagingen in goede banen leidt.

In het werkprogramma worden de nieuwe initiatieven en timing belicht. Concreet werden ze opnieuw gestructureerd volgens de zes prioriteiten:

- Een Europese *Green Deal*;
- Een Europa klaar voor het digitale tijdperk;
- Een economie die werkt voor mensen;
- Een sterker Europa in de wereld;
- De Europese manier van leven promoten;

- Een nieuwe start voor de Europese democratie.

De Commissie benadrukte opnieuw haar wens om een geopolitieke commissie te zijn. De *Sustainable Development Goals* (SDGs) vormden ook de kern van de nieuwe beleidsinitiatieven

[Het werkprogramma van de Europese Commissie](#)

1.5.2 Het aangepaste werkprogramma

Mei 2020

Door de coronacrisis is de Commissie genoodzaakt om sommige voorstellen prioriteit te geven en andere uit te stellen. Voor wat betreft onderwijs en vorming komt de klemtoon te liggen op het versterken van vaardigheden en op een actieplan voor digitaal onderwijs.

De prioriteiten van het aangepaste programma vatten zich samen in drie thema's:

- De Europese *Green Deal* als herstelstrategie van de EU:
 - Een massale renovatiegolf van onze gebouwen en infrastructuur en een meer circulaire economie, die lokale banen oplevert;
 - De uitrol van hernieuwbare energieprojecten, met name wind- en zonne-energie, en het op gang brengen van een schone waterstofeconomie in Europa;
 - Schoner vervoer en een schonere logistiek, met inbegrip van de installatie van een miljoen oplaadpunten voor elektrische voertuigen en een stimulans voor reizen per spoor en een schone mobiliteit in onze steden en regio's;
 - Versterking van het *Just Transition Fund* ter ondersteuning van de transitie, om bedrijven te helpen nieuwe economische kansen te creëren.
- Versterking van de interne markt en aanpassing aan het digitale tijdperk:
 - Investeren in meer en betere connectiviteit, met name in de snelle uitrol van 5G-netwerken;
 - Een sterkere industriële en technologische aanwezigheid in strategische sectoren, waaronder kunstmatige intelligentie, cyberveiligheid, supercomputers en cloud;
 - De opbouw van een echte data-economie als motor voor innovatie en het scheppen van werkgelegenheid;
 - Verhoogde *cybersecurity*.
- Een eerlijk en inclusief herstel voor iedereen:
 - Het SURE-initiatief zal 100 miljard euro beschikbaar stellen om werknemers en bedrijven te ondersteunen;
 - Een agenda voor vaardigheden in Europa en een actieplan voor digitaal onderwijs zullen ervoor zorgen dat alle EU-burgers over digitale vaardigheden beschikken;
 - Eerlijke minimumlonen en bindende maatregelen voor de transparantie van de lonen zullen kwetsbare werknemers (met name vrouwen) helpen;
 - De Europese Commissie voert de strijd tegen belastingontduiking op en dit zal de lidstaten helpen om inkomsten te genereren.

[Het aangepaste werkprogramma van de Europese Commissie](#)

1.6 Onderwijs en vorming in de jaarlijks weerkerende cyclus van het Europees Semester

1.6.1 Wat is het Europees Semester?

Het Europees Semester is een cyclus van coördinatie van het economisch en het begrotingsbeleid in de EU. Het is een onderdeel van het Europese kader voor economisch bestuur. In het kader van het Europees semester stemmen de lidstaten hun begrotings- en hun economisch beleid af op de doelstellingen en regels die op EU-niveau zijn overeengekomen. In de Europe 2020-strategie zijn doelstellingen en benchmarks vervat die rechtstreeks betrekking hebben op onderwijs.

Het semester werkt met een duidelijk tijdschema, volgens welk de lidstaten advies op EU-niveau ('richtsnoeren') krijgen en vervolgens hun beleidsplannen ('nationale hervormingsprogramma's' en 'stabiliteits- of convergentieprogramma's') indienen, die op EU-niveau worden beoordeeld.

Na beoordeling van deze plannen krijgen de lidstaten individuele aanbevelingen ('landspecifieke aanbevelingen') voor hun nationaal begrotings- en hervormingsbeleid. Het is de bedoeling dat de lidstaten rekening houden met deze aanbevelingen wanneer zij hun begroting voor het komende jaar opstellen en wanneer zij besluiten nemen met betrekking tot hun economisch, werkgelegenheids-, onderwijs- en ander beleid. Indien nodig krijgen zij ook aanbevelingen voor de correctie van macro-economische onevenwichtigheden.

1.6.2 Het Europees Semester 2020

1.6.2.1 Het 'herfstpakket'

Op 28 november 2019 hebben het Finse voorzitterschap en het aantredende Kroatische voorzitterschap een 'routekaart' gepubliceerd met de belangrijkste stappen van het Europees semester 2020.

Op 18 december 2019 ontving de Raad het herfstpakket van de Europese Commissie voor het Europees semester 2020. Het herfstpakket start de jaarlijkse cyclus van coördinatie van economisch bestuur. Het bevat algemene economische prioriteiten voor de EU en biedt EU-landen beleidsrichtsnoeren voor het volgende jaar. Het pakket bevat

- Het **waarschuwingmechanismeverslag** (AMR), dat het startpunt vormt van de jaarlijkse cyclus van de procedure voor macro-economische onevenwichtigheden (MIP), waarmee wordt beoogd de onevenwichtigheden te detecteren en aan te pakken die de goede werking van de economie van een lidstaat dan wel van de economische en monetaire unie of van de Unie als geheel hinderen.
- De jaarlijkse duurzame **groei-strategie** 2020. De Europese **Green Deal** wordt gepresenteerd als de nieuwe groeistrategie van de EU. Het zet duurzaamheid - in al zijn betekenissen - en het welzijn van burgers centraal in elke actie. Dit vereist het samenbrengen van vier dimensies:
 - Milieu (focus op het sturen van de transitie naar een natuurvriendelijk en klimaatneutraal continent tegen 2050, waarbij ervoor gezorgd wordt dat iedereen kan profiteren van de kansen die dit met zich meebrengt);

- Productiviteit (door nieuwe technologieën en duurzame oplossingen te ontwikkelen, kan Europa een voortrekkersrol spelen in de toekomstige economische groei en een wereldleider worden in een steeds meer gedigitaliseerde wereld, ook in de belangrijke domeinen die cruciaal zijn voor haar technologische soevereiniteit zoals cyberveiligheid, kunstmatige intelligentie en 5G);
- **Stabiliteit** (de Unie moet haar economische en monetaire unie voltooiën om ervoor te zorgen dat alle economische instrumenten gereed en beschikbaar zijn in geval van een significante negatieve economische schok);
- **Rechtvaardigheid** (de nieuwe economische agenda moet ervoor zorgen dat de transitie fair en inclusief is en de mensen op de eerste plaats zet. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan regio's, bedrijven en werknemers die met de grootste uitdagingen te maken zullen krijgen).

Door deze nieuwe aanpak in de lopende semestercyclus en in de komende jaren te ontwikkelen, zal het Europees Semester de Europese Unie en haar lidstaten rechtstreeks ondersteunen bij het bereiken van de SDG's (United Nation Sustainable Development Goals) en ervoor zorgen dat de economie werkt voor iedereen en dat de groei duurzaam is.

- De aanbeveling voor het economisch beleid van de eurozone, inclusief de expliciete aanbeveling om onderwijs- en opleidingsstelsels en investeringen in vaardigheden te versterken.

[De routekaart](#)

[Het waarschuwingsmechanismeverslag](#)

[De jaarlijkse strategie voor duurzame groei](#)

[De aanbeveling voor het economisch beleid van de eurozone](#)

1.6.2.2 De landspecifieke aanbevelingen

De Commissie publiceerde op 20 mei 2020 de landspecifieke aanbevelingen voor de Lidstaten, samen met een [Mededeling](#).

[Uit de Mededeling:](#)

De Europese Unie heeft te maken met een ongekeerde economische schok ten gevolge van de COVID-19-pandemie. Gezondheids- en afzonderingsmaatregelen en de weerslag daarvan op de productie, de vraag en de handel hebben de economische activiteit beperkt en hebben geleid tot hogere werkloosheidscijfers, een sterke terugval van de inkomsten van ondernemingen, hogere overheidstekorten en toenemende verschillen binnen en tussen de lidstaten. **Een sterke, gecoördineerde Europese economische respons is cruciaal.** De negatieve economische en sociale gevolgen van de crisis, de mogelijke fragmentering van de eengemaakte markt en de aanzienlijke economische verschillen en onevenwichtigheden binnen de EU moeten tot een minimum worden beperkt.

Uit de pandemie komt naar voren dat de economische, sociale en ecologische aspecten met elkaar verweven zijn en dat een holistische strategie voor herstel noodzakelijk is. Om die reden is het nog belangrijker dan voorheen de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's) van de Verenigde Naties in het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid op te nemen.

Door de ongekende situatie moet het Europees Semester van dit jaar op een specifieke wijze worden aangepakt. De voorbije tien jaar is het Europees Semester uitgegroeid tot het belangrijkste instrument voor de coördinatie van nationaal economisch en werkgelegenheidsbeleid. Momenteel is het een integraal onderdeel van de inspanningen van de EU om de verspreiding van het virus te beperken, de nationale gezondheidsstelsels te ondersteunen, levens te beschermen en te redden en de sociale en economische gevolgen van de pandemie te bestrijden.

1.6.2.3 De landspecifieke aanbevelingen voor België

Uit het document dat de Commissie voorbereidde voor de Raad:

De Raad BEVEELT AAN dat België in 2020 en 2021 de volgende actie onderneemt:

- 1 Overeenkomstig de algemene ontsnappingsclausule²: alle nodige maatregelen nemen om de pandemie doeltreffend aan te pakken, de economie te stimuleren en het daaropvolgende herstel te ondersteunen. Als de economische omstandigheden dit toelaten, begrotingsbeleid voeren dat gericht is op het tot stand brengen van prudente begrotingssituaties op middellange termijn en het waarborgen van de houdbaarheid van de schuld, daarbij de investeringen verhogend. De algehele veerkracht van het gezondheidszorgstelsel versterken en ervoor zorgen dat kritieke medische producten beschikbaar zijn.
- 2 De gevolgen van de crisis voor de werkgelegenheid en de samenleving verzachten, met name door doeltreffende actieve arbeidsmarktmaatregelen te bevorderen en de ontwikkeling van vaardigheden aan te moedigen.
- 3 Zorgen voor een doeltreffende tenuitvoerlegging van de maatregelen om liquiditeit te verstrekken aan kleine en middelgrote ondernemingen en zelfstandigen en het ondernemingsklimaat te verbeteren. Mature publieke investeringsprojecten vervroegen en private investeringen aanmoedigen om het economisch herstel te bevorderen. De investeringen toespitsen op de groene en digitale transitie, met name op infrastructuur voor duurzaam vervoer, het schoon en efficiënt opwekken en gebruiken van energie, digitale infrastructuur, zoals 5G- en gigabitnetwerken, en onderzoek en innovatie.

[Landenspecifieke aanbevelingen voor België](#)

² De Commissie heeft in maart 2020 voorgesteld de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact (SGP) te activeren als onderdeel van haar strategie om snel, krachtig en gecoördineerd op de corona-pandemie te reageren.

2 Onderwijs en vorming

Twee belangrijke, met elkaar verweven dossiers stonden/staan op de agenda: het werken richting een Europese Onderwijsruimte 2025 en de voorbereidingen van het opvolgprogramma van het lopende Erasmus+. Beide zijn gelinkt aan de voorbereidingen van een Europees Raamwerk voor Onderwijs en Vorming post 2020.

Door de coronacrisis verschoven de prioriteiten van het Algemeen Beleid van de EU, wat voor stilstand of minstens vertraging zorgde in deze dossiers.

2.1 Resultaten van de Raden Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport

2.1.1 Raad 8 november 2019

Minister Harald Mollers vertegenwoordigde België op deze raadszitting.

2.1.1.1 Primeur: overleg met ministers van Financiën

Voor het eerst werd (een deel van) de Raad van ministers van Onderwijs samen georganiseerd met een (deel van de) Raad van ministers van Financiën.

Naar aanleiding van een discussienota van het voorzitterschap hebben de ministers van Onderwijs en de ministers van Financiën een openbaar debat gehouden over het thema 'Een sterke economische basis voor Europa: streven naar doeltreffendheid, efficiëntie en kwaliteit van onderwijs en opleiding'. Dit was de eerste gelegenheid voor de ministers om van gedachten te wisselen over het belang van menselijk kapitaal als grondslag van de Europese welvaartsstaat. In de bespreking werd benadrukt dat de Europese Raad de ambitie heeft om meer te investeren in de vaardigheden en het onderwijs van mensen.

[De discussienota](#)

2.1.1.2 Conclusies over 'De sleutelrol van leven lang leren-beleid om samenlevingen in staat te stellen om te gaan met de technologische en groene transitie ter ondersteuning van inclusieve en duurzame groei'

De conclusies benadrukken dat investeren in basisvaardigheden en sleutelcompetenties relevanter is dan ooit en dat levenslang leren een cruciale factor is voor de deelname van ouderen aan het sociale en economisch leven. De conclusies nodigen de lidstaten ook uit om strategieën te ontwikkelen om levenslang leren te stimuleren en om het potentieel van levenslang leren te erkennen bij het ondersteunen van inclusieve en duurzame groei.

[De conclusies](#)

2.1.1.3 Resolutie over de verdere ontwikkeling van een Europese Onderwijsruimte

De ministers namen een resolutie aan over het verder ontwikkelen van de Europese onderwijsruimte. De resolutie gaat over de rol van toekomstgerichte onderwijs- en opleidingsstelsels in het kader van de huidige besprekingen over de toekomst van Europa en de uitvoering van de nieuwe [strategische agenda 2019-2024](#), die de Europese Raad in juni 2019 heeft aangenomen.

Er wordt onder meer dieper ingegaan op het netwerk van Europese Universiteiten, en op het belang van talenonderwijs. De resolutie benadrukt ook de rol van levenslang leren, dat zich uitstrekt van voorschoolse educatie en zorg tot aan volwasseneneducatie.

[De resolutie](#)

Meer info over de Europese Onderwijsruimte op <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/education-area/>

2.1.1.4 AI in onderwijs

De ministers debatteerden ook over de rol van kunstmatige intelligentie in onderwijs en opleiding, op basis van een discussienota van het voorzitterschap.

[De discussienota](#)

[Volledig overzicht van de resultaten van de raadszitting](#)

2.1.2 Vanaf februari 2020

Door de coronacrisis werd de planning van de Raad volledig overhoop gehaald.

De Raad hield via videoconferentie bijeenkomsten in de periode februari-juni 2020. Deze vergaderingen stonden **in het teken van de impact van de crisis op onderwijs en vorming**.

Tijdens de **vergadering van 18 mei** gingen de EU-ministers van Onderwijs in een videoconferentie in op de gevolgen die de geleidelijke opheffing van de COVID-19-inperkingsmaatregelen heeft voor het onderwijs. De ministers wisselden van gedachten over de gevolgde benaderingen voor de heropening van de onderwijs- en opleidingsinstellingen. Zij spraken ook over de organisatie van eindexamens en de toelating van studenten tot het hoger onderwijs. Ten slotte hadden zij het over de gevolgen van de COVID-19-maatregelen voor grensoverschrijdende leermobiliteit, met inbegrip van het Erasmus+-programma, en over mogelijke maatregelen om de voortzetting van de huidige en geplande uitwisselingen te vergemakkelijken.

De volgende informele videobijeenkomst vond plaats **op 23 juni 2020**.

De EU-ministers werden uitgenodigd om na te denken over hoe de lessen die uit deze crisis zijn getrokken, kunnen helpen om uitdagingen in kansen om te zetten en te onderzoeken of sommige noodoplossingen ook buiten COVID-19 kunnen worden geïntegreerd om kwalitatief en inclusief onderwijs te ondersteunen. De afgelopen maanden zijn onderwijs- en opleidingssystemen aan een buitengewone test onderworpen. In deze uitzonderlijke omstandigheden experimenteerden EU-landen met de uitrol van verschillende modellen van afstandsonderwijs met een sterke focus op digitaal leren en onderwijzen.

De discussie wordt gevormd rond twee vragen:

- Wat zijn de belangrijkste lessen die zijn getrokken uit de implementatie van digitaal leren en onderwijzen tijdens de COVID-19-crisis?
- Wat zijn, op basis van de ervaring die is opgedaan tijdens de crisis, de noodzakelijke ontwikkelingen en mogelijke innovatie in onderwijs en opleiding?

De ministers gaven ook hun mening over de uitdagingen waarmee zij worden geconfronteerd bij de voorbereiding op het volgende school- / academiejaar, inclusief de maatregelen die zij van plan zijn te nemen om een veilige heropening van scholen en opleidingsinstellingen te garanderen.

[Belangrijkste resultaten van de vergadering](#)

2.1.3 Raadsconclusies over Europese leraren en opleiders voor de toekomst

20 mei 2020

De Raad heeft via de schriftelijke procedure conclusies aangenomen over Europese leraren en opleiders voor de toekomst. In de conclusies wordt erkend dat leraren en opleiders een onmisbare kracht achter onderwijs en opleiding zijn, en wordt hun inzet tijdens de huidige COVID-19-crisis geprezen.

De lidstaten wordt verzocht een aantal maatregelen te nemen om de competenties van leraren en opleiders te ontwikkelen, ervoor te zorgen dat zij meer deelnemen aan continue professionele ontwikkeling, hun mobiliteit te bevorderen, hen te betrekken bij toekomstige beleidsvorming en hun welbevinden te vergroten.

De Europese Commissie wordt eveneens verzocht de ontwikkeling van onderwijs- en opleidingsmogelijkheden voor huidige en toekomstige leraren en opleiders en hun mobiliteit te blijven ondersteunen.

[De conclusies](#) (voorlopig nog niet in het Nederlands)

2.1.4 Raadsconclusies over de bestrijding van de COVID-19-crisis in onderwijs en opleiding

16 juni 2020

In de conclusies van de Raad (aangenomen via schriftelijke procedure) worden de belangrijkste uitdagingen in de onderwijs- en opleidingsstelsels als gevolg van de COVID-19-pandemie en de onmiddellijke reacties van de lidstaten erkend. Ze nodigen lidstaten uit om de mogelijkheden voor innovatie en versnelde digitale transformatie en voor verdere ontwikkeling van digitale vaardigheden en competenties van leraren en opleiders te onderzoeken.

Rekening houdend met de impact van de pandemie op onderwijs en opleiding in de hele EU, nodigen de conclusies de lidstaten ook uit om informatie, ervaringen en beste praktijken te blijven delen over hoe onderwijs- en opleidingsstelsels zich het beste kunnen aanpassen aan de situatie, afhankelijk van verdere ontwikkelingen in verband met de COVID-19 crisis.

In de conclusies wordt erkend dat inclusie en gelijke kansen en toegang tot onderwijs en opleiding van hoge kwaliteit voor iedereen moeten worden gegarandeerd.

[De conclusies](#)

2.2 De nieuwe vaardighedenagenda

1 juli 2020

De Commissie presenteert de Europese vaardighedenagenda voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht.

Voor de Commissie is het ontwikkelen van de vaardigheden van de beroepsbevolking een van de centrale antwoorden voor het herstel; mensen de kans geven de vaardigheden te verwerven die zij nodig hebben, is essentieel als voorbereiding op de groene en de digitale transitie. Zo kan iedereen profiteren van nieuwe kansen in een snel veranderende arbeidsmarkt.

De agenda stelt ambitieuze kwantitatieve doelstellingen vast voor bijscholing (verbetering van bestaande vaardigheden) en omscholing (scholing in nieuwe vaardigheden), die de komende vijf jaar moeten worden verwezenlijkt. De agenda omvat twaalf acties, die zich richten op 'vaardigheden voor banen' door samen met de lidstaten, ondernemingen en sociale partners te werken aan verandering, mensen te stimuleren hun leven lang te blijven leren en de EU-begroting te gebruiken als katalysator voor het ontsluiten van publieke en particuliere investeringen in de vaardigheden van mensen.

Het doel is ervoor te zorgen dat het recht op opleiding en een leven lang leren, dat in de [Europese pijler van sociale rechten](#) verankerd is, overal in Europa, van stad tot platteland, werkelijkheid wordt en voor iedereen voordeel oplevert. De Commissie stelt vaardigheden centraal in de beleidsagenda van de EU, door investeringen in mensen en hun vaardigheden te stimuleren met het oog op een duurzaam herstel na de coronaviruspandemie. Bedrijven hebben werknemers nodig die beschikken over de juiste vaardigheden om de groene en de digitale transitie de baas te worden, terwijl mensen de juiste scholing en opleiding moeten kunnen krijgen om een succesvol leven op te bouwen.

De vaardighedenagenda is erop gericht het belang van vaardigheden in de EU te vergroten om duurzaam concurrentievermogen te versterken, sociale rechtvaardigheid te waarborgen en weerbaarheid op te bouwen. Dit wordt bereikt met twaalf acties:

- Een pact voor vaardigheden;
- Meer en betere kennis over vaardigheden;
- EU-steun voor strategische nationale bijscholingsmaatregelen;
- Voorstel voor een aanbeveling van de Raad inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht;
- Uitrol van het initiatief 'Europese universiteiten' en bijscholing van wetenschappers;
- Vaardigheden om de groene en de digitale transitie te ondersteunen;
- Verhoging van het aantal afgestudeerden in wetenschap, technologie, engineering en wiskunde, en stimuleren van ondernemers- en transversale vaardigheden;
- Vaardigheden voor het leven;
- Initiatief voor individuele leerrekeningen;
- Een Europese aanpak voor microcredentials;
- Nieuw Europass-platform;

- Verbetering van het faciliterende kader voor lidstaten en de particuliere sector om in vaardigheden te investeren.

Meer informatie over elk van de twaalf vlaggenschipacties is te vinden in de bijbehorende lijst met vragen en antwoorden.

Als eerste uitgevoerde actie van de vaardighedenagenda gaat op 1 juli 2020 het nieuwe [Europass-platform](#) van start. Vanaf nu biedt dat platform, dat in 29 talen beschikbaar is, advies over het opstellen van een cv, suggesties voor geselecteerde banen en leermogelijkheden, en informatie over trends op het gebied van vaardigheden.

[Mededeling: “Een Europese vaardighedenagenda voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht”](#)

De Commissie lanceerde ook een [voorstel voor een Aanbeveling van de Raad voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht](#).

De Commissie presenteert meerdere doelstellingen die tegen 2025 bereikt zouden moeten worden. Zo streeft de Commissie er ook naar dat ten minste drie van de vijf studenten in beroeps- en technisch onderwijs moet kunnen profiteren van praktijkervaring tijdens hun opleiding en dat 8 procent van de studenten internationaal mobiel moet zijn.

In het voorstel presenteert de Commissie ook een aantal inhoudelijke doelstellingen. Zo is het belangrijk dat het beroepsonderwijs zich aan kan passen aan een dynamische en veranderende arbeidsmarkt. Hiervoor is het van belang dat alle VET-opleidingen elementen van work-based learning bevatten en dat apprenticeship schemes verder worden ontwikkeld. Daarnaast moet het beroepsonderwijs een belangrijke rol gaan spelen in de digitale en groene transitie. Dit kan bewerkstelligd worden door het onderwijs te integreren in industriële- en innovatiestrategieën en door Centres of Vocational Excellence op te zetten die een belangrijke drijfveer achter her- en bijscholing kunnen vormen. Tot slot is het belangrijk om het beroeps- en technisch onderwijs aantrekkelijker te maken, bijvoorbeeld door de verbinding met leven lang leren te leggen en door flexibele overgang tussen het beroepsonderwijs, algemeen onderwijs en hoger onderwijs mogelijk te maken.

De Commissie moedigt lidstaten aan de doelstellingen te implementeren in samenwerking met partners en belanghebbenden. Zo moeten duurzame publiek-private partnerschappen – bijvoorbeeld tussen onderwijsinstellingen, de industrie en bedrijven – worden opgezet als bestuursvorm voor het beroepsonderwijs. Naast dat lidstaten aangemoedigd worden om zelf meer te gaan investeren in het moderniseren van het beroepsonderwijs, worden ze ook gestimuleerd gebruik te maken van EU-fondsen en instrumenten, zoals het herstellfonds, welke deze hervormingen en investeringen in het mbo kunnen ondersteunen.

2.3 Pilot voor vlottere financiering voor investeren in vaardigheden

April 2020

Het Europees Investeringsfonds (EIF) en de Europese Commissie lanceren een nieuwe proefgarantiefaciliteit voor een vlottere toegang tot financiering voor individuele personen en organisaties die in vaardigheden en onderwijs willen investeren. Het proefproject van 50 miljoen EUR ondersteunt de financiering voor studenten en lerenden, ondernemingen die in de bijscholing van hun werknemers investeren, en organisaties die onderwijs en opleidingen aanbieden.

De proefgarantie voor vaardigheden en onderwijs (S&E Pilot) is een nieuw schuldfinancieringsinitiatief om investeringen in onderwijs, opleidingen en vaardigheden te stimuleren en zo de werkgelegenheid te bevorderen en aan de veranderende behoeften van de Europese economie te voldoen. Het initiatief is vooral relevant nu de Europese burgers en ondernemingen met ernstige economische problemen worden geconfronteerd als gevolg van de coronaviruspandemie.

In de proeffase zal het proefproject voor een door het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) gedekte EU-garantie van maximaal 50 miljoen EUR zorgen om schuldfinanciering ten bedrage van meer dan 200 miljoen EUR voor projecten op het gebied van vaardigheden en onderwijs in Europa te mobiliseren. Geïnteresseerde financieringsinstellingen of aanbieders van onderwijs en opleiding kunnen zich als financiële intermediairs aanmelden en aan het project deelnemen door te reageren op de door het EIF gepubliceerde openbare oproep tot het indienen van blijken van belangstelling.

Het initiatief wordt in 2020 bij wijze van proef opgestart. Doel is dat het na 2020 een Europees financieel mainstreaminstrument wordt binnen het volgende meerjarige financiële kader van de EU (2021-2027).

[Meer informatie op de website van EIF](#)

2.4 Openbare raadplegingen

2.4.1 Openbare raadpleging door de Europese Commissie over renovatie van gebouwenbestand

De Europese Commissie lanceerde een uitgebreide openbare raadpleging over haar 'renovatiegolf' initiatief. Deelnemen kon tot 9 juli 2020.

Het initiatief wordt in september verwacht. Via regelgeving en financiële steun wil de Commissie ernaar streven het jaarlijkse renovatiepercentage van het bestaande gebouwenbestand ten minste te verdubbelen. Dit initiatief is een centraal element voor een groen en veerkrachtig herstel na de COVID-19-crisis. Het bepaalt een visie voor de korte, middellange en lange termijn om het bestaande gebouwenbestand te renoveren. Nu lanceert de Europese Commissie een openbare raadpleging, om meningen en input te verzamelen. Concreet is het de bedoeling om feedback te verzamelen over alle volgende onderwerpen:

- Wat is renovatie van een gebouw en wat zijn de belemmeringen voor renovatie van een gebouw?

- Beoordeling van de bestaande mechanismen voor het mobiliseren van de renovatie van gebouwen;
- Verder beleid en maatregelen om het tempo en de diepte van de renovatie van gebouwen te verhogen, met inbegrip van toegankelijke en aantrekkelijke financiering en het verwachte effect van de COVID-19-pandemie op de renovatie van gebouwen;
- De belangrijkste factoren voor de ondersteuning van de beleidsvorming en -uitvoering bij de renovatie van gebouwen;
- Hoe kan men zich het best richten op de slechtst presterende gebouwen?
- Bevordering van de rol van centrale, regionale en lokale autoriteiten en nieuwe actoren;
- Schaalvergroting van de rol van de particuliere sector, de industrie en gedecentraliseerde oplossingen;
- De meest veelbelovende benaderingen en beste praktijken voor het richten van de woonsector, met inbegrip van betaalbare huisvestingsaspecten, energiarmonoede en sociale huisvesting;
- **Beste praktijken voor het richten van scholen en andere onderwijsinstellingen, ziekenhuizen en andere openbare gebouwen;**
- De ruimere voordelen van de renovatie van het gebouwenbestand van de EU;
- Slimme technologieën om de gebouwen van vandaag om te vormen tot de gebouwen van de toekomst.

[De consultatie](#)

2.4.2 Openbare raadpleging door de Europese Commissie over nieuw actieplan voor digitaal onderwijs

Lancering 18 juni 2020. Nederlandse versie op 9 juli 2020. Deadline 4 september 2020

Digitale transformatie efficiënt laten werken voor de Europese economie en samenleving is een topprioriteit van de Europese Commissie, zoals uiteengezet in de strategie 'Een Europa geschikt voor het digitale tijdperk'. Onderwijs en opleiding spelen een sleutelrol bij het bereiken van deze ambitie. De pandemie van COVID-19 zag de wijdverbreide sluiting van school- en campusgebouwen in een poging de verspreiding van het virus tegen te gaan. Meer dan 100 miljoen leerlingen, onderwijzers, onderwijs- en opleidingspersoneel in Europa en over de hele wereld werden getroffen. Om ervoor te zorgen dat leren, onderwijzen en evalueren kon doorgaan, werden digitale technologieën op een enorme en ongekennde schaal gebruikt.

In september 2020 is de Europese Commissie voornemens haar actieplan voor digitaal onderwijs bij te werken en verder te werken aan de bevordering van hoogwaardig en inclusief onderwijs en opleiding in het digitale tijdperk. Het nieuwe actieplan zal een belangrijk onderdeel zijn van het EU-herstelplan van de volgende generatie en zal de lidstaten, onderwijs- en opleidingsinstellingen en burgers ondersteunen bij hun inspanningen om de digitale verandering aan te pakken. Om ervoor te zorgen dat het nieuwe actieplan voor digitaal onderwijs lering trekt uit ervaringen tijdens de COVID-19-crisis en onderwijs en opleiding ondersteunt via de digitale transformatie op lange termijn, lanceert de Commissie deze openbare raadpleging.

Bij de raadpleging wordt gevraagd naar de mening van de respondenten over de algehele impact van de door COVID-19 veroorzaakte verstoring van de onderwijs- en opleidingsstelsels, hun

verwachtingen tot het einde van de crisis en in de herstelperiode. De raadpleging wordt afgesloten met een reeks vragen over de visie van respondenten op digitaal onderwijs in Europa.

De Vlor reageerde op deze raadpleging vanuit recente adviezen: het advies over Europese samenwerking na 'Education and Training 2020 (26 september 2020) en het advies over de evaluatie van het Europese onderwijsprogramma 2020 (26 april 2018). De Vlor verwees in zijn reactie naar het advies in voorbereiding 'Aanbevelingen voor crisisbestendig onderwijs in de toekomst' (verwacht 22 oktober 2020).

[Het persbericht](#)

2.4.3 Openbare raadpleging bij de routekaart voor het initiatief 'Europese Onderwijsruimte'

Feedback was mogelijk van 22 juli 2020 tot 26 augustus 2020

Onderwijs, opleiding en vaardigheden zullen een sleutelrol spelen bij het herstel van de EU na de coronacrisis en bij de opbouw van een groener, digitaler en veerkrachtiger Europa.

Dit initiatief omvat een visie voor een Europese onderwijsruimte die gebaseerd is op hoogwaardige, inclusieve en permanente educatie. Het doel is ervoor te zorgen dat jongeren het beste onderwijs en de beste opleiding krijgen en in heel Europa werk kunnen vinden. Daarvoor worden specifieke acties en doelstellingen geformuleerd om tegen 2025 een Europese onderwijsruimte tot stand te brengen.

De Vlor reageerde op deze raadpleging vanuit het recente advies over Europese samenwerking na 'Education and Training 2020' (26 september 2020).

[De raadpleging](#)

2.5 Studies – publicaties – conferenties

2.5.1 De Onderwijs- en Opleidingsmonitor 2019 (ET Monitor)

26 september 2019

In 2019 is voor het achtste opeenvolgende jaar in het kader van de Onderwijs- en opleidingsmonitor een breed scala van gegevens verzameld om de ontwikkeling van de nationale onderwijs- en opleidingsstelsels in de Europese Unie (EU) te volgen.

In het verslag wordt de vooruitgang die de landen hebben geboekt bij de verwezenlijking van de doelstellingen van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020) beschreven. Het biedt ook inzicht in de maatregelen die zijn genomen om onderwijsgerelateerde problemen aan te pakken in het kader van het Europees semester.

De Monitor biedt suggesties voor beleidshervormingen waardoor de nationale onderwijs- en opleidingsstelsels beter op de behoeften van de maatschappij en de arbeidsmarkt kunnen worden afgestemd.

Daarnaast laat de Monitor zien waar EU-financiering voor onderwijs, opleiding en vaardigheden op gericht zou moeten worden via de volgende langetermijnbegroting van de EU, het meerjarig financieel kader (MFK).

De editie 2019

Commissaris Tibor Navracsics heeft de Onderwijs- en opleidingsmonitor 2019 gepresenteerd op de tweede [Europese onderwijstop](#) op 26 september 2019. Leerkrachten zijn het belangrijkste onderwerp van de editie 2019. Van alle factoren hebben leerkrachten de grootste invloed op wat leerlingen op school leren.

Uit nieuwe gegevens in de Monitor blijkt dat de gemeenschappelijke uitdaging waarmee de EU-lidstaten kampen, is dat zij moeite hebben om de beste leerkrachten aan te trekken en te behouden. Dit probleem wordt naar verwachting in het komende decennium nog groter, aangezien er in de onderwijswereld een pensioengolf in aantocht is.

De onderwijs- en opleidingsmonitor 2019 is de tiende editie sinds de start van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding ET 2020. De Europese landen hebben grote vooruitgang geboekt op het vlak van de deelname aan het onderwijs sinds de vaststelling van EU-benchmarks in 2009 als onderdeel van ET 2020.

Desondanks loopt 20% van de 15-jarige scholieren in Europa nog steeds het risico van onderwijsarmoede, omdat zij niet beschikken over basisvaardigheden op het gebied van lezen, schrijven, wiskunde of exacte vakken. Verder moet er vooral aandacht gaan naar talen, volwassenenonderwijs, leerkrachten, investeringen in onderwijs en opleiding, ICT in het onderwijs, onderwijs in ondernemersvaardigheden en beroepsopleiding en -onderwijs.

[De monitor](#)

2.5.2 De veranderende aard van werk en vaardigheden in het digitale tijdperk

Joint Research Centre of the European Commission, november 2019

Dit verslag wil licht werpen op enkele van de belangrijkste drijfveren waarmee rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van het effect van nieuwe technologieën op de toekomst van werk en vaardigheden. Het rapport geeft nieuwe inzichten in de wisselwerking tussen automatisering en werkorganisatie en in de patronen van beroepsveranderingen in de EU-regio's.

In het eerste hoofdstuk wordt het effect van technologie op de werkgelegenheid besproken. Het geeft een overzicht van de meest recente schattingen van de door technologie veroorzaakte werkgelegenheidsschepping en -vernietiging.

In het tweede hoofdstuk wordt besproken hoe de behoeften aan vaardigheden verschuiven naar digitale en niet-cognitieve vaardigheden, waarbij wordt aangetoond dat er in de EU een toenemend tekort aan deze vaardigheden bestaat, dat nog niet volledig wordt aangepakt door de onderwijsstelsels.

In het derde hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de mogelijkheden en uitdagingen in verband met de recente opwaartse trend in nieuwe vormen van werkgelegenheid in de EU.

In het laatste hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd van een nieuwe studie over de patronen van beroepsveranderingen in de EU-regio's in de afgelopen 15 jaar, waaruit blijkt dat laagbetaalde banen steeds meer geconcentreerd zijn in perifere regio's, terwijl hogerbetaalde banen steeds meer geconcentreerd zijn in hoofdstedelijke regio's, wat leidt tot toenemende territoriale ongelijkheden, zowel tussen als binnen de lidstaten van de EU

[Het rapport](#)

2.5.3 Eurydice publicaties

Eurydice is een netwerk van 43 nationale eenheden in alle 38 landen van het Erasmus+-programma. Eurydice heeft als opdracht uit te leggen hoe de onderwijssystemen in Europa zijn georganiseerd en hoe ze werken.

Eurydice publiceert beschrijvingen van nationale onderwijssystemen, vergelijkende rapporten over specifieke onderwerpen, indicatoren en statistieken, evenals nieuws en artikelen met betrekking tot het onderwijs. De rapporten laten zien hoe landen uitdagingen op alle onderwijsniveaus aanpakken: voor- en vroegschoolse educatie en opvang, basis- en secundair onderwijs, hoger onderwijs en volwasseneneducatie.

Voor recente publicaties door Eurydice verwijzen we naar https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/home_en.

2.5.4 Conferentie van het Kroatisch Voorzitterschap: Teachers and trainers for the future. Towards the 'new normal'

29 juni 2020

Deze videoconferentie ligt helemaal in de lijn van het zoeken naar oplossingen voor onderwijs en vorming tijdens en na de coronapandemie. De conferentie bouwt verder op de raadsconclusies uit punt 2.1.3 en 2.1.4.

Na een verwelkoming door de Kroatische minister van onderwijs en wetenschap, en door Mariya Gabriel, commissaris voor Innovatie, Onderzoek, Cultuur, Onderwijs en Jeugd, volgen keynotes door Andreas Schleicher (OESO) en Pasi Sahlberg (expert).

Een ministerieel panel discussieert over de vraag hoe de crisis innovatie kan stimuleren.

Volgen thematische sessies over pedagogie in een virtuele omgeving, over de evoluerende rol van leraren, en van universiteitsdocenten. Na de break is er een sessie over het verhogen van welbevinden van leraren.

[Programma en presentaties](#)

OESO

Ook de agenda van de OESO staat sinds februari 2020 in het teken van de coronapandemie. In punten 1 tot en met 5 staan samenvattingen van studies die werden gepubliceerd nog voor het uitbreken van de crisis, en die de normale werkzaamheden van de OESO op vlak van onderwijs en vorming weerspiegelen.

Vanaf punt 6 volgt informatie over de werkzaamheden van de OESO sinds het uitbreken van de crisis.

1 Education at a glance 2019

September 2019

Education in a Glance is de gezaghebbende bron voor informatie over onder over de hele wereld. Het biedt gegevens over de structuur, financiën en prestaties van onderwijssystemen in OESO-landen en een aantal partnereconomieën. Meer dan 100 grafieken en tabellen in deze publicatie - evenals koppelingen naar veel meer beschikbare informatie in de educatieve database - bieden belangrijke informatie over

- de output van onderwijsinstellingen;
- de impact van leren in verschillende landen;
- toegang, participatie en voortgang in het onderwijs;
- de financiële middelen geïnvesteerd in onderwijs; en leraren, de leeromgeving en de organisatie van scholen.

De editie van 2019 omvat een focus op tertiair onderwijs met nieuwe indicatoren (onder meer afgestudeerden en hun arbeidsmarktresultaten, en toelatingssystemen) evenals een specifiek hoofdstuk over het Duurzame Ontwikkelingsdoel 4.

[Meer informatie](#)

[Presentatie van de belangrijkste resultaten](#) door Andreas Schleicher, OESO

2 Hoe internationale samenwerking kan helpen om de toekomst van onderwijs te bouwen

22 september 2019

De OESO stelt in deze paper ('How international collaboration can help build the future of education') een strategische visie voor internationale samenwerking op vlak van onderwijs. Het dient als startpunt voor verdere reflectie binnen het 'Directorate for Education and Skills'.

https://issuu.com/oecd.publishing/docs/international_collaboration_-_future_of_education

3 Educating 21st century children

1 oktober 2019

Dit rapport onderzoekt de moderne kindertijd, waarbij specifiek wordt gekeken naar de kruising tussen emotioneel welzijn en nieuwe technologieën. Het onderzoekt hoe ouderschap en vriendschappen zijn veranderd in het digitale tijdperk. Het onderzoekt kinderen als digitale burgers, en hoe ze het beste gebruik kunnen maken van online mogelijkheden en tegelijkertijd de risico's kunnen minimaliseren. Het boek eindigt met een blik op de manier waarop digitale geletterdheid en veerkracht kunnen worden bevorderd, waarbij de rol van partnerschappen, beleid en bescherming wordt benadrukt.

[Het rapport](#)

4 Meer kansen voor kansarme kinderen

19 november 2019

Kwetsbaarheid van kinderen is het resultaat van een reeks complexe factoren. Dit rapport (Changing the odds for vulnerable children) analyseert de individuele en omgevingsfactoren die bijdragen aan de kwetsbaarheid van kinderen. Het roept de OESO-landen op om horizontale welzijnsstrategieën te ontwikkelen en toe te passen die zich richten op empowerment van kwetsbare gezinnen; het versterken van de emotionele en sociale vaardigheden van kinderen; versterking van de bescherming van kinderen; verbetering van de gezondheid en educatieve resultaten van kinderen; en het verminderen van kinderarmoede en materiële deprivatie. Een dergelijk beleid vermindert de belemmeringen voor de ontwikkeling en het welzijn van een gezond kind en verhoogt de kansen en middelen, waardoor kwetsbare kinderen weerbaarder worden.

Kwetsbaarheid verbindt kansarme kinderen in kansarme volwassenheid, waardoor de sociale mobiliteit wordt belemmerd. Investeren in kwetsbare kinderen is niet alleen een investering in kansarme individuen, gezinnen en gemeenschappen, maar ook in meer duurzame samenlevingen en inclusieve economieën.

[Het rapport](#)

5 PISA

3 december 2019

De OESO publiceerde de driejaarlijkse PISA-resultaten. Dit jaar (bevraging 2018) lag de focus op leesvaardigheid.

[Meer informatie over de Vlaamse resultaten](#), met link naar de website van de OESO.

Inge De Meyer, Universiteit Gent, [presenteerde](#) de Vlaamse resultaten voor de leden van de Vlor op 5 december 2019.

De Europese Commissie publiceerde [een rapport](#) naar aanleiding van de PISA-resultaten.

Omwille van de coronacrisis wordt de volgende cyclus een jaar uitgesteld.

6 Tackling coronavirus (COVID-19). Contributing to a global effort

Op een deelwebsite van de OESO staat een overzicht van studies, artikelen, bevestigingen die een antwoord proberen te bieden op volgende vragen:

- Wat is de impact en het gevolg van de coronapandemie op ons leven en onze maatschappijen?
- Wat zijn mogelijke oplossingen om onze gezondheidssystemen te optimaliseren, onze economie veilig te stellen, onze jobs en ons onderwijs op peil te houden, en de financiële markten te stabiliseren?

<https://www.oecd.org/coronavirus/en/>

Er is ook een specifieke deelwebsite voor onderwijs:

<https://oecdedutoday.com/coronavirus/>

7 A framework to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020

Maart 2020

Dit rapport is bedoeld ter ondersteuning van de besluitvorming in het onderwijs om effectieve onderwijsreacties op de COVID-19 pandemie te ontwikkelen en te implementeren. Het rapport legt uit waarom de noodzakelijke maatregelen voor sociaal isolement in de meeste landen over de hele wereld het onderwijs op school enkele maanden zullen verstoren.

Het rapport stelt voor dat leiders van onderwijssystemen en -organisaties plannen ontwikkelen voor de voortzetting van het onderwijs op een alternatieve manier, en biedt hiervoor een kader.

Op basis van een snelle beoordeling van de onderwijsbehoeften en reacties in 98 landen, identificeert het rapport de meest in het oog springende behoeften die in deze plannen moeten worden aangepakt. Het onderzoekt ook de onderwijsreacties van verschillende landen op de crisis.

[Het rapport](#)

8 Supporting the continuation of teaching and learning during the COVID-19 Pandemic

April 2020

Dit rapport is eigenlijk de tweede module, volgend op het 'framework' (punt 7). Het bevat een verzameling online leermiddelen voor leraren, leerlingen en ouders. Het kan ook overheden inspireren.

[Het rapport](#)

9 Trends Shaping Education. Corona special edition. Back to school (CERI)

April 2020

De pandemie heeft onderwijs wereldwijd grondig dooreengeschud. Nu de eerste schokgolf voorbij is, wordt er gepland op twee niveaus: uitdagingen op de korte termijn gerelateerd aan de heropening van de scholen, en uitdagingen voor de volgende 18-24 maand, waarbij systemen proberen veerkracht en flexibiliteit op te bouwen.

[Het rapport](#)

10 The impact of COVID-19 on education. Insights from Education at a Glance

Juni 2020

Dit rapport focust op een selectie indicatoren uit 'Education at a Glance' die bijzonder relevant zijn in de context van de crisis. Meer bepaald worden onderstaande topics belicht:

- Publieke financiering van onderwijs;
- Internationale studentenmobiliteit;
- Het verlies van instructietijd in schoolsetting;
- Maatregelen om het leren te continueren wanneer scholen sluiten;
- De bereidheid van leraren om digitaal leren te ondersteunen;
- Wanneer en hoe de scholen openen?
- Klasgrootte, een kritische parameter voor het heropenen van scholen

[Het rapport](#)

11 Schooling disrupted, schooling rethought

CERI, juli 2020

Om verantwoordelijken voor onderwijs te ondersteunen bij hun inspanningen om continuïteit te verzekeren in onderwijs tijdens de crisis heeft de OESO, samen met de 'Global Education Innovation Initiative' van Harvard universiteit, informatie hierover verzameld en geanalyseerd. Ook de Wereldbank en de 'Organization Hundred' droegen bij. Het doel was zo snel mogelijk een analyse klaar te hebben, om informatie te kunnen bieden die verantwoordelijken voor onderwijs kunnen gebruiken om te reageren op dergelijke urgente crisis.

[Het rapport](#)

VERENIGDE NATIES

1 Global education monitoring report 2020 'Inclusion and education: All means all'

23 juni 2020

Zoals elk jaar komen de Verenigde Naties met een rapport dat de voortgang naar duurzame ontwikkelingsdoelstelling 4 (SDG 4) inzake onderwijs en zijn tien doelen beoordeelt, evenals andere gerelateerde onderwijsdoelen in de SDG-agenda. In het rapport wordt dit jaar ook specifiek aandacht besteed aan inclusie in het onderwijs, waarbij de aandacht wordt gevestigd op al degenen die van het onderwijs zijn uitgesloten vanwege hun achtergrond of bekwaamheid.

Het rapport onderzoekt ook de uitdagingen die ons ervan weerhouden deze visie te verwezenlijken en toont concrete beleidsvoorbeelden van landen die erin slagen ze met succes aan te pakken. Deze omvatten verschillende opvattingen over het woord inclusie, gebrek aan lerarenondersteuning, gebrek aan gegevens over degenen die van onderwijs zijn uitgesloten, ongepaste infrastructuur, persistentie van parallelle systemen en speciale scholen, gebrek aan politieke wil en gemeenschapsondersteuning, ongerichte financiering, ongecoördineerd bestuur, meerdere maar inconsistente wetten en beleid dat niet wordt nageleefd.

[Het rapport](#)

2 Een antwoord op de coronacrisis

De mondiale coördinatie voor de 'response to COVID-19' ligt bij UNESCO. UNESCO zorgde onder meer voor een charting van schoolsluitingen/heropeningen. De '[global education coalition](#)' organiseert wekelijks thematische webinars, biedt documentatie op de website en werkte een draaiboek voor heropening van scholen uit. Bij UNESCO leeft de zorg dat, in deze crisis, onderwijs niet op de eerste rij zal staan bij de verdeling van de overheidsbudgetten.

Meer informatie op <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>

Een van de producten van de 'Global Education Coalition' is het '[Framework for Reopening Schools](#)' (juni 2020). Ook de OESO werkte hieraan mee; de OESO laat zich in hun publicaties trouwens inspireren door het material van de 'Global Education Coalition'.

Op 22 juni 2020 publiceerde de 'International Commission on the Futures of Education', waarvan UNESCO het secretariat opneemt '[Education in a post-Covid world: nine ideas for public action](#)', gericht op onderwijsbeleid post-corona.

Op vraag van diezelfde Commissie publiceerde UNESCO in juli 2020 '[Contribution of the SDG-Education 2030 Steering Committee to the Futures of Education](#)'. Dit is een toekomstvisie op onderwijs vanuit het perspectief van multilaterale en multi-stakeholdersamenwerking en met de coronacrisis op de achtergrond. De publicatie stond onder redactie van België, in samenwerking met verschillende leden van het SDG Education 2030 Steering Committee, dat onder coördinatie van UNESCO de implementatie van het onderwijsluik van de VN 2030-agenda overziet.

De Covid-19 crisis en de excessen van de lockdown in vele landen werd opgepikt als een momentum om de initiële inspiratie van de VN te revitaliseren en nu, meer dan ooit, geen concessies te doen op het vlak van mensenrechten, menselijke waardigheid en gelijke kansen maar te opteren voor een cultuur van vertrouwen, eerder dan van angst en controle. Het is ook een extra aansporing om de Agenda 2030 als kompas te houden voor ons onderwijsbeleid nu en post-2030. Ten slotte geeft het SDG-Education 2030 Steering Committee ook aanbevelingen om multilaterale en multi-stakeholdersamenwerking terug op de goede sporen te zetten vanuit een doorgedreven humanistische visie op onderwijs, waarbij duurzame ontwikkeling gekoppeld wordt aan mensenrechten, democratie en rechtsorde.

[Lees meer](#)

RAAD VAN EUROPA

De Raad van Europa stelt zich kritisch op bij de maatregelen ten gevolge van de coronacrisis. Ze benadrukken het recht op onderwijs, en zijn bezorgd om de impact op democratische verworvenheden, de sociale kloof en kwetsbare groepen als Roma en vluchtelingen.

De Raad van Europa lanceerde een [onderwijsportalsite](#), en zorgt voor een [online cursusaanbod](#)